

CURSOS ICRAM

PER A MÉS INFORMACIÓ SOBRE ELS HORARIS I PREUS. ACCEDIR A WWW.ICRAM.NET SECCIÓ HORARIS.

Cursos

- . Restauració del Moble (Iniciació i Nivells II i III)
- . Taller de Restauració del Moble
- . Restauració pictòrica
- . Marqueteria
- . Ebenisteria
- . Història i Estils del moble
- . Talla de fusta
- . Reixeta
- . Daurat de la fusta

Informació general

Horari de Secretaria

D'octubre a juny: dilluns i dimecres de 10,30 a 14 hores i de 17 a 20 hores

setembre: dilluns a dijous de 10,30 a 14 hores i de 17 a 20 hores

Passatge Mulet, 15 baixos 08006 BARCELONA (Sant Gervasi)

Tel.: 93 415 92 03

Transports

Metro: Línia 3: Fontana / Lesseps

Ferrocarrils de la Generalitat (FGC): Plaça Molina / Sant Gervasi

Autobusos: 16, 17, 22, 24, 25, 27, 28, 31, 32

Requisits per a formalitzar la inscripció

Ésser major de 18 anys. Presentar **fotocòpia del DNI o similar, dues fotografies mida carnet i pagament de la matrícula pertinent**. No es requereix certificació de vacuna antitetànica, tot i que es recomanable.

Per accedir directament al curs *Restauració del Moble. Nivell II* o bé *Nivell III*, l'interessat haurà d'acreditar uns estudis i coneixements de conservació-restauració del moble similars als que ofereix el curs *d'Iniciació a la Restauració del Moble* i concertar una entrevista prèvia.

Matrícula

Juny fins l'inici del curs (excepte agost), sempre que hi hagi places (màxim 14 alumnes per curs)

Hi ha dos tipus de matrícula:

- . *Matrícula per a cursos de restauració*: Únic pagament que permet realitzar qualsevol altre curs a l'institut
- . *Matrícula per a cursos monogràfics*: Permet realitzar qualsevol altre curs d'aquest tipus

L'import es pot abonar en efectiu o xec en la secretaria del centre, o bé mitjançant transferència bancària.

Forma de pagament

El preu dels cursos de restauració del moble es pot fraccionar en quotes mensuals sense cost addicional

Consultar descomptes a estudiants universitaris o bé per la realització de més dos cursos dins del mateix any lectiu

RESTAURACIÓ DEL MOBLE

Objectius

Reconèixer l'estat de conservació de l'obra i prendre hàbit en l'avaluació de les degradacions i causes d'alteracions, i en l'elecció dels mètodes i tècniques d'intervenció adequats

Aprendre la metodologia i les tècniques necessàries per al correcte desenvolupament del procés de conservació-restauració del moble

Adquirir habilitat i destresa en l'ús de les eines i materials per utilitzar amb precisió les tècniques de conservació del moble

Continguts

1. Criteris de conservació i de restauració

El concepte de "conservació" i de "restauració". Cesare Brandi

Les denominades "*Cartes del Restauro*"

El concepte de "pàtina"

Criteris d'intervenció. Metodologia i tècniques necessàries per al correcte desenvolupament del procés de conservació-restauració del moble

Deontologia de la Conservació (ECCO: *European Confederation of Conservator-Restorer's Organisations*)

2. Conservació de la fusta

Fusta. Característiques i propietats que poden condicionar l'estat de conservació dels mobles i de les obres d'art amb suport de fusta

Causes de degradació i deteriorament de les obres:

. ambientals: Humitat i calor, llum

. biològiques: Insectes xilòfags (corcs i tèrmits) i fongs

Consolidació de zones degradades. Productes i tècniques

Tractaments de desinsectació: Tècniques de fumigació, d'anòxia i d'impregnació.

Avantatges i inconvenients. Productes adequats

Condicions ambientals postractament

3. Eines

Eines manuals i electromecàniques. Característiques, ús, seguretat i manteniment

Per mesurar i traçar: metres, escaires, calibrador o peu de rei, rosset...

De tall: Enformadors, ribots, garlopes, garlopins, guilleumes i gúbies

Per allisar i polir: Raspes i limes, ganiveta, paper de vidre

Per foradar: Barrines o trebinelles, filaberquins, trepants...

Martells i claus, tornavisos, serres, serjants i premses, tenalles, alicates...

Esmolat i afinat d'enformadors i gúbies

4. Coles i adhesius

Coles tradicionals orgàniques: (aiguacuit, cola de conill...). Característiques, preparació i aplicació

Adhesius industrials: (acetats de polivinil, resines epoxi, cianocrilats...).

Característiques i normes d'utilització

Tècniques del xapat artesanal

Reparació de bonys i abolsats sobre xapa

5. Massilles i estucs

Estucs de guix tradicionals

Massilles de cera tradicionals

Altres massilles tradicionals (amb pols de carbó, amb serradures, lacre...)

Massilles sintètiques: epoxi, polièster, poliuretà

6. Tenyit de la fusta

Tints tradicionals d'origen vegetal, animal i mineral. Preparació i aplicació.

Avantatges i inconvenients

Mordents

Tints químics (Amoníac, dicromat potàssic ...)

Anilines a l'aigua i a l'alcohol. Aplicació. Avantatges i inconvenients

Reintegració cromàtica i retoc progressiu

Decolorants de la fusta

7. Acabats de la fusta

Acabats tradicionals. Relació entre els diferents tipus d'acabat i el període històric i estilístic

Ceres: animals, vegetals i minerals. Preparació i aplicació

Olis vegetals. Aplicació

Vernissos: a l'alcohol, grassos i a l'essència. Preparació i aplicació. L'especificitat del vernís francès o de goma laca

Alteració i degradació dels acabats

. causes mecàniques: esquerdes provocades pel moviment del suport, cops, rascades, llacunes...

. oxidació o engrogiment del vernís

. *craquel·lats* o quartejats

Neteja i renovació dels acabats. Eliminació de taques

8. Tipus de fustes emprades en la construcció de mobles

Característiques, aspecte i reconeixement dels diferents tipus de fustes autòctones i exòtiques

Relació entre tipus de fustes i període històric

9. Fitxa tècnica com a eina de seguiment del postractament

Pràctica

1. PLAFÓ DE FUSTA:

Realització i xapat d'un plafó de fusta

Eliminació del vernís i/o "decapat"

Envernissat mitjançant goma laca amb "monyeca" i tosca segons la metodologia de l'anomenat vernís francès

Pràctiques amb ceres, tints i d'eliminació de taques a mida que l'alumne superi les etapes anteriors

2. MOBLE:

El professor realitza un examen estilístic i de danys així com una proposta de conservació en comú amb l'alumnat. Posteriorment cada alumne treballa individualment en el seu propi moble

La pràctica pot variar segons els tipus d'obres per intervenir durant els cursos, incloent:

. Reconeixement de l'estat de conservació de l'obra i avaluació de les degradacions

. Elecció dels mètodes i tècniques d'intervenció adequats per al correcte desenvolupament del procés de conservació-restauració

. Desinsectació

. Consolidació de zones degradades i / o consolidació del suport, reparació d'encaixos

. Assentaments de xapa i / o reintegració volumètrica de mancances o llacunes

. Estucat o emmassilat de forats de corc i mancances

. Reintegració cromàtica de les mancances reconstruïdes

. Neteja o renovació del acabats

MARQUETERIA

Objectius

Adquirir destresa en l'ús de les eines apropiades per a la restauració de marqueteries

Conèixer els diferents tipus de xapes de fusta i materials laminats i aprendre a identificar-les

Aprendre la metodologia i les tècniques necessàries per garantir un bon domini de la marqueteria i de la restauració de marqueteries

Continguts

1. Orígens de la marqueteria

Descripció i tècniques de realització dels diferents sistemes de marqueteria:

- . Incrustació sobre fusta massissa. "*Tarsia certosina*" o embotit (el pinyolet català, el gra d'arròs valencià i *la taracea de grano de trigo* castellana)
- . Marqueteria "d'element per element" o de paisatges
- . Marqueteria per bloc
- . Marqueteria segons el mètode Boulle

2. Eines

Descripció, característiques i ús de les eines emprades per a la realització de marqueteries i per a la seva restauració

3. Materials

Materials laminats: Xapes de fusta, metall (zenc, llautó...), nacre, carei, ivori, os...

Característiques, aspecte i reconeixement

Suports

Coles tradicionals (aiguacuit) i industrials (acetats de polivinil, resines epoxi, cianocrilats i cola de cautxú)

Tints i acabats

Pràctica

Aprenentatge de l'ús de les eines i coneixement dels materials emprats per a la fabricació i restauració de les marqueteries

Construcció d'una marqueteria

Simulació del procés de restauració sobre la marqueteria realitzada

EBENISTERIA

Objectius

Adquirir coneixements i destresa en l'ús de les eines d'ebenisteria

Aprendre la metodologia i la tècnica necessària per a la realització de diferents tipus d'acoblements i emmetxats

Familiaritzar els alumnes amb situacions freqüents dins d'un taller de restauració, mitjançant simulacions pràctiques: (acoblements, emmetxats, mermes i trencadures de la fusta...)

Adquirir un bon coneixement sobre els diferents tipus de fustes, diferenciant-les i reconeixent-les

Continguts

1. La fusta

Fusta. Característiques i propietats que poden condicionar l'estat de conservació dels mobles i de les obres d'art amb suport de fusta

Característiques, aspecte i reconeixement dels diferents tipus de fustes autòctones i exòtiques

2. Eines

Eines manuals i electromecàniques. Característiques, ús, seguretat i manteniment

Per mesurar i traçar: metres, escaires, calibrador o peu de rei, rosset...

De tall: Enformadors, ribots, garlopes, garlopins, guilleumes i gúbies

Per allisar i polir: Raspes i llimes, ganiveta, paper de vidre

Per foradar: Barrines o trebinelles, filaberquins, trepants...

Martells i claus, tornavisos, serres, serjants i premses, tenalles, alicates...

Esmolat i afinat d'enformadors i gúbies

3. Nocions de dibuix tècnic

4. Acoblements

Factors que determinen les característiques dels encaixos i acoblements

Tipus d'acoblements: per testa, per testa amb clavilles, de mitja fusta, per caixa i espiga, per caixa i espiga amb clavilles, amb llengüeta postissa, per doble caixa i espiga, de cua de milà (d'oreneta), emmetxat a cua de milà múltiple, de cua de milà múltiple semioculta, amb *toledanas*

Pràctica

Ús de les diferents eines d'ebenisteria en diversos exercicis de traçat, serrat, talla i polit de la fusta fins aconseguir-ne habilitat

Realització de diversos tipus d'acoblements i emmetxats, tenint en compte factors com la seguretat durant el treball, l'optimització de recursos i l'ús de la pròpia força corporal

(Les pràctiques s'aniran succeint de manera creixent quant a la complexitat de realització a mida que l'alumne superi les etapes anteriors)

HISTÒRIA I ESTILS DEL MOBLE

Objectius

Conèixer els diferents estils del moble des de les civilitzacions antigues fins al segle XX, identificant les diverses tipologies segons els països de procedència i la seva àrea d'influència

Relacionar els estils del moble amb els diferents moviments que hi ha hagut al llarg de la història de l'art

Adquirir un bon coneixement i una bona anàlisi de les tècniques constructives del moble pròpies de cada període històric, així com de les decoracions, dels acabats, dels materials i dels tipus de fustes emprades; fent una particular referència al moble espanyol i al català

Continguts

1. Criteris de classificació del moble

El valor del moble com a mercaderia (simbòlica, econòmica, cultural...)

Reflexió entorn al concepte d'hàbitat

2. Aproximació al moble en les cultures clàssiques i en el món medieval

3. El moble en el renaixement

Noves actituds, noves tipologies

4. Tipologies de moble

Nomenclatura i característiques

5. El moble en el segle XVII

El luxe com a mostra de poder

L'austeritat hispànica

6. Moble del segle XVIII

Els "Lluïsos" francesos. L'esperit dels salons; l' antiguitat com a model

Els ebenistes anglesos. Del *Reina Anna* a *Sheraton*

La cort espanyola com a síntesi de les propostes foranes. Catalunya, un cas específic

7. Moble del segle XIX

El temps dels *neoclassicisme*

L'imperi, últim gran estil mobiliari

El moble victorià i la seva adequació en els cercles europeus

Sota l'influx de les exposicions universals

El *Biedermaier*, estètica burgesa procedent de Centreuropa

Una mirada cap al futur: l' *art nouveau* i el modernisme

8. Reconeixement d'estils

Exercici pràctic: visita a un museu per veure els continguts incorporats *in situ*, identificant tècniques constructives, fustes i materials, acabats, etc.

TALLA DE FUSTA

Objectius

Adquirir els coneixements i la metodologia necessaris per realitzar la talla ornamental en fusta

Aconseguir habilitat i destresa en l'ús de les eines. Practicar els processos de la tècnica de la talla de fusta com a motiu ornamental del moble

Prendre contacte amb els diferents tipus de fusta idonis per a la talla, i aprendre a identificar-los

Continguts

1. La fusta

Tipus de fusta idonis per a la talla. Característiques, aspecte i reconeixement

2. Eines

Descripció i característiques de les eines utilitzades per a la talla de fusta. Ús, seguretat i manteniment

De tall: Enformadors i gúbies

Per foradar: Barrines o trebinelles, filaberquins, trepants...

Per allisar i polir: Raspes i llimes, ganiveta, paper de vidre

Serres, serjants i premses...

Esmolat i afinat d'enformadors i gúbies

3. Nocions de dibuix tècnic

Pràctica

Ús de les eines de talla de fusta fins aconseguir habilitat i destresa

Pràctica de l'esmolat i afinat de les gúbies

Exercicis pràctics per al reconeixement de la veta i sentit de la fusta

Iniciació a la talla a través d'uns primers exercicis bidimensionals per aprendre a fer representacions tridimensionals

Realització d'un segon treball, lliure, d'elements ornamentals, sempre aplicat al mobiliari

PROCEDIMENTS PICTÒRICS I DAURAT SOBRE FUSTA (80 hores)

PROGRAMA:

ORIENTACIÓ:

Curs orientat alumnes d'escultura i restauració, a professionals que vulguin aprofundir en les tècniques de procediments pictòrics i daurats tradicionals sobre fusta i, en general, a tota persona interessada en l'art.

El curs està enfocat tant a alumnes sense coneixements previs com a professionals d'altres disciplines properes.

TEORIA:

1. TÈCNIQUES:

- 1.1. Tremp de cola
- 1.2. Tremp d'ou
- 1.3. Tremp de caseïna
- 1.4. Tremp polímer (vinílic i acrílic).
- 1.5. Encàustica
- 1.6. Daurat al mixtió
- 1.7. Daurat a l'aigua
- 1.8. Estofat

2. CONEIXEMENT DELS TIPUS DE SUPORT EN FUSTA MÉS HABITUALS:

- 2.1. Taules de fusta encolades, contraxapats, aglomerats

3. TEORIA DEL COLOR. PIGMENTS I COLORANTS

4. AGLUTINANTS. QUÈ SÓN I QUÈ ELS CARACTERITZA

- 4.1. Les coles orgàniques, l'ou, la cera
- 4.2. Els vinílics i els acrílics

5. DILUENTS/DISSOLVENTS

- 5.1. L'aigua, el *white spirit*, l'oli

6. MATERIALS I ESTRIS ESPECÍFICS DE LES DIFERENTS TÈCNIQUES

- 6.1. Pinzells, brotxes, espàtules i rasquetes –amb l'especificitat de les emprades per daurar: coixí, ganivet, polonesa, pituà, "perrillo", llibres d'or, plata i diferents fulles metàl·liques

7. PREPARACIÓ DEL SUPORT

- 7.1. Coles i càrregues
- 7.2. El *gesso sottile* - sulfat de calci o guix de daurador- i la Creta - carbonat de calci o blanc d'Espanya
- 7.3. Pràctica de les diferents tècniques

PRÀCTICA:

Les classes presenten un contingut teòric i pràctic. Pel que fa al primer, es farà un presentació dels materials, les tècniques i un recorregut històric i es desenvoluparà el programa exposat en les classes pràctiques a fi d'afermar els coneixements adquirits. Aquestes pràctiques es realitzaran sobre fustes preparades per l'alumne per cada una de les tècniques mencionades, amb l'excepció de l'encàustica que serà de contingut teòric donat que, tot i ser una tècnica sobre fusta, és habitualment aplicada en pintura.

OBJECTIUS:

Conèixer i saber aplicar amb una bona metodologia els diferents materials, tècniques i procediments pictòrics antics i tradicionals sobre fusta, aplicats tant en escultura com en les arts aplicades al moble, que es nodreixen d'aquestes tècniques artístiques.

**PER A MÉS INFORAMCIÓ SOBRE ELS HORARIS I PREUS. ACCEDIR A
WWW.ICRAM.NET SECCIÓ HORARIS.**

